

Malmö högskola
Rektor

Juridiska avdelningen
Marie Stern Wärn
BESLUT

2005-12-15
Reg.nr 31-1816-05

Antagning till senare del av program (byte av inriktning) vid Malmö högskola

Anmälan

N N har anmält Malmö högskola till Högskoleverket eftersom hon anser att hon blivit felbehandlad och diskriminerad när hon ansökte om att få byta inriktning på socionomprogrammet. Hon har anfört i huvudsak följande. Hon ansökte om att få byta inriktning, men fick inte. Hon fick aldrig någon motivering till varför hon inte fick byta. Hon fick inte heller någon överklagandehänvisning. En f.d. klasskamrat till henne fick byta till socialpedagogisk inriktning, trots att klasskamraten inte hade några högskolepoäng före programmet. Hon borde få byta inriktning från social omsorg till socialpedagogisk inriktning till hösten 2005. Hon har till anmälan fogat e-postkommunikation med studierektor.

Utredning

Högskoleverket har anmodat Malmö högskola att yttra sig med anledning av anmälan. Högskolan har ombetts bifoga relevanta lokala bestämmelser om antagning till senare del av program.

Malmö högskolas yttrande

Högskolan har i yttrande anfört i huvudsak följande.

Malmö högskola får varje termin in en stor mängd anmälningar från personer som söker antagning till senare del av program. All antagning till senare del av program styrs av Malmö högskolas antagningsordning. Förutsättningarna för att bli antagen till senare del av program är att det finns plats totalt sett. Därefter måste det finnas plats på den termin/program/ inriktning en student anmäler sig till. Är det fler sökande än eventuella platser rangordnas de sökande efter antalet avklarade högskolepoäng. Det är antagningsenheten vid Malmö högskola som administrerar anmälningarna och ser till att antagningsbesked skickas ut till de sökande. Rangordningen samt kontroll av vilken termin de sökande är behöriga till sköts av de olika områdena vid Malmö högskola, utifrån ovan nämnda avklarade poäng.

BESLUT

2005-12-15

Reg.nr 31-1816-05

Sid 2

Då det är ett högt söktryck till socionomutbildningarna är det bara ett begränsat antal sökande som via antagning till senare del av program kan komma i fråga, ibland ingen alls. Det ges heller ingen förtur till studenter som redan studerar på Malmö högskolas socionomprogram och vill byta inriktning inom programmet. Alla ansökningar behandlas på samma sätt.

N N har gjort en anmälan den 15/10 2004 som var sista anmälningsdag till senare del av program inför vårterminen 2005. Hon har rangordnats efter antalet akademiska poäng den 15/10 2004 men bedömts ha för få poäng för att komma i fråga för byte av inriktning och till den termin hon sökt. Förkunskapskraven till den sökta termin tre framgår av kursplanen. Eftersom det var betydligt fler sökande än vad som skulle kunna få plats inför vårterminen 2005 mottog alla sökande som inte kunde antas följande besked:

"Du har sökt möjligheten att bli antagen till senare del av program på Socionomutbildning. Tyvärr är det så att inför vårterminen 05 finns det inga lediga platser kvar inom ramen för Socionomutbildning. Detta beslut kan inte överklagas. Har ni någon fråga går det bra att ringa antagningen på nummer 040-665 75 00 mån., tis., tors. 9-12 eller ons., fre. 10-12."

Antagningsordning och kursplan

Högskolan har till yttrandet fogat antagningsordning för Malmö högskola och kursplan för kursen Grundläggande juridik med socialrätt, 20 poäng. Av antagningsordningen framgår följande.

6.1 Antagning till senare del av program

Student som uppfyller behörighetsvillkoren för motsvarande program vid högskolan, d v s har genomgått utbildning som motsvarar den tidigare delen av programmet får - utan att ansöka om nybörjarplats - medges antagning till senare del av program vid Malmö högskola. Sådan antagning görs av respektive utbildningsområde och beviljas inte under den första terminen.

Finns inte plats för alla som ansökt om antagning till senare del av program skall en rangordning ske. Företräde skall ges på sociala, medicinska eller andra särskilda omständigheter som uppkommit eller förstärkts efter det att studierna påbörjades. Rangordningen sker annars utifrån studiemeriter, i första hand i kvantitativ mening såsom anges i avsnitt 5.1.3, i andra hand utifrån studieprestationer (betyg) från de akademiska studierna. Om dessa kriterier inte är tillräckligt för urval bland sökande till senare del av program tillämpas föreskrifterna i avsnitt 5.3.2, därefter de i avsnitt 5.3.3.

Av kursplanen för kursen Grundläggande juridik med socialrätt, 20 poäng, framgår att särskilda förkunskaper/behörighet för att antas till kursen är godkända kurser på termin 1 och 2 inom socionomutbildningen eller kunskaper som av Malmö högskola bedöms som likvärdiga.

Anmälares svar

N N har beretts tillfälle att yttra sig över Malmö högskolas remissvar. Hon har anfört i huvudsak följande.

BESLUT

2005-12-15

Reg.nr 31-1816-05

Sid 3

Hon har fortfarande inte fått veta varför klasskamraten fick byta inriktning. Hade hon fått veta att man inte fick ha rester hade hon kunnat rätta till det ett år tidigare. Inte ens höstterminen 2004 fick hon information om detta. Hon anser att hon inte har fått konkurrera på lika villkor eftersom hon inte har fått information från Malmö högskola. Hon undrar om hon som student skall behöva läsa förordningar för att få information. Hon har vidare inte fått någon motivering till beslutet. Det betyder oerhört mycket för henne att få byta inriktning.

Hon har senare kompletterat ärendet med en e-postkommunikation under juli 2005 med en handläggare på studieadministrativa avdelningen vid Malmö högskola.

Inhämtande av upplysning

Högskoleverket har från Jan Stensson, antagningsavdelningen vid Malmö högskola, inhämtat följande upplysning.

N N och den f.d. klasskamraten ansökte båda om byte till termin 3. N N resterade då 15 poäng och kunde inte byta inriktning. Klasskamraten resterade bara 5 poäng och kunde därför byta inriktning till termin 3. Möjligen hade N N kunnat byta till termin 2, men där fanns inga lediga platser. N N är nu i kapp i sina studier och är sedan september 2005 antagen till socialpedagogisk inriktning.

N N har beretts tillfälle att yttra sig över denna upplysning.

Tillämpliga regler

Enligt 4 kap. 3 § högskolelagen (1992:1434) skall, om inte alla behöriga sökande kan tas emot till en utbildning, urval göras bland de sökande.

Enligt 6 kap. 3 § högskoleförordningen (1993:100) skall högskolans antagningsordning finnas tillgänglig. Med antagningsordning avses de regler för grundläggande högskoleutbildning som högskolan tillämpar dels i fråga om ansökan, behörighet och undantag från behörighetsvillkor samt urval, dels i fråga om hur beslut om antagning och undantag från behörighetsvillkor fattas och hur beslut om behörighet överklagas.

Av 6 kap. 7 § 6 högskoleförordningen framgår att i kursplanen skall anges de krav på särskilda förkunskaper och andra villkor som gäller för att bli antagen till en kurs.

Enligt 7 kap. 1 § högskoleförordningen skall antagningen till grundläggande högskoleutbildning avse en kurs eller ett utbildningsprogram.

Enligt 12 kap. 2 § 5 högskoleförordningen får beslut om att en sökande inte uppfyller kraven på behörighet för att bli antagen till grundläggande högskoleutbildning och beslut att inte göra undantag från behörighetsvillkoren i fall som avses i 7 kap. 3 § andra meningen överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

BESLUT

2005-12-15

Reg.nr 31-1816-05

Sid 4

Enligt 21 § andra stycket förvaltningslagen skall, när det gäller beslut som kan överklagas, den som beslutet går emot underrättas om hur hon eller han kan överklaga beslutet.

Högskoleverkets bedömning

N N har i anmälan framfört att hon anser att Malmö högskola agerat felaktigt när det gäller hennes ansökan till senare del av program.

Bestämmelser om antagning till grundläggande högskoleutbildning finns i 7 kap. högskoleförordningen. Av dessa framgår att antagning till högskoleutbildning i regel sker i två steg. Först bedöms om den sökande är behörig och därefter görs, om alla behöriga inte kan antas, ett urval bland de behöriga till utbildningen – efter fastställda urvalsregler.

Enligt Malmö högskolas regler gäller följande. En student som uppfyller behörighetsvillkoren för motsvarande program vid högskolan, får antas till senare del av ett program. Finns inte plats för alla sökande skall en rangordning ske. Företräde skall ges p.g.a. sociala, medicinska eller andra särskilda omständigheter som uppkommit eller förstärkts efter det att studierna påbörjades. Rangordningen skall ske utifrån studiemeriter, i första hand i kvalitativ mening, i andra hand utifrån betyg från de akademiska studierna.

Högskoleverket har i rapporten *20 åtgärder för att stärka studenternas rättssäkerhet* (Högskoleverkets rapportserie 2001:27 R, s. 63 f.) tagit upp frågan om byte av studieort och antagning till senare del av program. Verket påpekade att enligt 7 kap. 1 § högskoleförordningen skall antagning ske till kurs eller program och anförde att enligt Högskoleverkets mening är antagning till senare del av program inte är tillåten enligt högskoleförordningens bestämmelser. Högskoleverket ansåg dock att det borde vara möjligt att anta studenter till del av program och att 7 kap. 1 § högskoleförordningen därför borde ändras på följande sätt.

1 § Antagning till grundläggande högskoleutbildning skall avse

1. en kurs,
2. ett helt utbildningsprogram eller
3. en del av ett utbildningsprogram.

Genom en sådan ändring skulle det bli tydligt för lärosätena att reglerna i 7 kap. högskoleförordningen skall tillämpas även vid det slag av antagning som är aktuell i detta ärende, dvs. vid byte till annat program. Regeringen har ännu inte vidtagit några åtgärder med anledning av detta förslag till förtydligande av bestämmelsen.

I förevarande ärende har Malmö högskola utfärdat egna regler för antagning till senare del av program. När N N sökte till utbildningen fick hon besked om att det inte fanns fler lediga platser kvar. Först efter att ha ställt flera frågor till ansvarig vid institutionen fick hon besked om varför hon inte hade antagits – hon hade inte klarat tillräckligt många poäng på det program vid Malmö högskola där hon var antagen. Hon var alltså inte behörig till termin 3. Det korrekta agerandet från

BESLUT

2005-12-15

Reg.nr 31-1816-05

Sid 5

Malmö högskolas sida hade därför varit att meddela N N ett beslut om att hon inte uppfyllde behörighetskraven.

En högskolas beslut om att en sökande inte uppfyller kraven på behörighet får överklagas till Överklagandenämnden för högskolan. Detta är en viktig del av rättssäkerheten för sökande och studenter. Malmö högskola har dock inte, i enlighet med bestämmelsen i 21 § förvaltningslagen, lämnat en överklagande-hänvisning. Tvärtom har högskolan lämnat upplysning om att beslutet inte kan överklagas. Högskoleverket ser allvarligt på det som har inträffat och riktar kritik mot Malmö högskola.

Ärendet visar att det vid lärosätena kan uppstå situationer där enskilda studenters och sökandes rättssäkerhet äventyras, genom att lärosätena inte tillämpar de bestämmelser om antagning till högskoleutbildning som finns i högskoleförordningen. Den ändring som Högskoleverket föreslog i rapporten *20 åtgärder för att förbättra studenternas rättssäkerhet* skulle tydliggöra att högskoleförordningens regler om behörighet och urval skall tillämpas vid bedömningen av de sökande. Högskoleverket vill därför understryka att behovet av en förordningsändring kvarstår och överlämnar en kopia av detta beslut till regeringen.

Med dessa besked avslutas ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Annica Lindblom i närvaro av verksjuristen Christian Sjöstrand efter föredragning av verksjuristen Marie Stern Wärn.

Annica Lindblom

Marie Stern Wärn

Kopia till:

N N

Utbildnings- och kulturdepartementet
103 33 STOCKHOLM